Costache Negruzzi

Muza de la Burdujăni

Muza de la Burdujăni

Constache Negruzzi

Editura Bestseller

Imagine: Taiga/Shutterstock.com

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA
CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Distribuție

Persoane

Cucoana CALIOPI BUSUIOC
TROHIN, vameș și amorezat de c-na Caliopi
DRĂGĂNESCU , nepotul său
TEODORINI
BARON FLAIMUC
SIGNIOR TURLUPINI
KIR LACHERDOPOLOS
STĂNICĂ, băiet de țăran, slugă la c-na Caliopi

Scena I

Scena se petrece la Burdujăni, în casa c-nei Caliopi.

Teodorini (Teatrul înfățișează un salon)

DRĂGĂNESCU (singur): În sfârșit iată ziua cea mare... Of! și tare-s îngrijit! Pănă aici, slavă Domnului, toate merg bine. Cucoana Caliopi a priimit tustrele răvașele, și a rămas încântată de dânsele. Așteaptă cu cea mai vie nerăbdare vizita pețitorilor ei; și ideea unor izbânde așa de frumoase o fac rea și amarnică cătră moșu-meu. Macar de l-ar face să se lasă de dânsa!

Când se-ntâmplă de se leagă
Amorul de vrun bătrân,
Să mă crezi că nu-i de șagă,
Leagă-l de gard și-i dă fân.
Toată mintea-și prăpădește
Ca și bietul moșul meu;
Stăricica-și răsipește
Ș-apoi îmblă teleleu.

Scena II

DRĂGĂNESCU, STĂNICĂ, ş-apoi TEODORINI

STĂNICĂ: Cuconaşule, te-ntreabă.

DRĂGĂNESCU: Cine?

STĂNICĂ: Unu cu straie nemţeşti, care zice că vine de la dta şi nu te-o găsit.

DRĂGĂNESCU: Nu-l cunoşti?

STĂNICĂ: Nu l-am văzut de când sunt.

DRĂGĂNESCU: Zi-i să intre.

STĂNICĂ: (la culise). Poftim înuntru, domnule. (Teodorini intră.)

DRĂGĂNESCU: Ce? tu eşti, Teodorine?(Către Stănică.) Ce face cuconiţa? (bis)

STĂNICĂ: S-o pus la toaletă.

DRĂGĂNESCU: Bine, du-te de-ţi caută de treabă. (Stănică iese.) Avem vreme de vorbit.

TEODORINI: Viu de la tine, mi-au spus că eşti aice, ş-am venit înadins ca să-mi dai cele de pe urmă ştiinţi.

DRĂGĂNESCU: Tronc! tocma când o să ne apucăm de treabă! Eşti aşa de struluibatec, încât sunt sigur c-ai uitat tot ce ţ-am spus.

TEODORINI: Aşa ţi se pare? Ascultă dar să-ţi repetez lecţia mea. Tu iubeşti pe duduca Anica, fata unui proprietar de aice; părinţii ţ-au făgăduit-o, dacă moşu-tău s-a face danie ţie, dar moşu-tău nu vrea să se lege, până nu s-a încredinţa de vrea sau ba să meargă după dânsu c-na Caliopi Busuioc, care-i făgăduieşte că l-a lua de zece ani acum. Deci, ca să dezbăr cu totul pe moşutău, eu, Teodorini, actor român şi prietinul tău, am scris trei răvaşe sus-pomenitei c-ne Busuiocese, în care sub trei nume deosăbite îi cer de trei ori mâna sa, mâna aceasta ce o aşteaptă moşu-tău de atâta vreme; şi nădejduiesc că voi izbuti ca până în seară

să aleagă numita c-nă Busuiocească macar pe unul din tustrele persoanele ce o să reprezentez, de nu pe tustrele.

DRĂGĂNESCU: Minunat! Ce vrei dar să mai știi?

TEODORINI: Vreu să știu mai lămurit, acea ce tu mi-ai spus din fugă. De pildă, ce lucru-i astă c-nă Caliopi Busuioc, care de atâta vreme face să suspine inima cea de vameș a moșu-tău?

DRĂGĂNESCU: O alcătuire de toate ridiculele trecute, prezente și viitoare, o fată bătrână și nebună care-și închipuiește că nebunește pe toți bărbații, și socoate că nu-i poți zice bună dimineață fără să-i faci o declarație de amor. Când rea și nesuferită, când simtimentală și cochetă, s-aprinde și se alintă ca o copilă brudnică, și deodată o vezi că se aruncă în disertații metafizice și în dispute literare, de n-o mai înțălege nici dracul. Toată dorința ei e s-audă vorbind de dânsa. Închipuiești-ți că se socoate poetă și muzicantă, încât bietul târgușorul nostru geme de versurile și de sonatele ei; de aceea noi toți o numim Muza de la Burdujăni.

TEODORINI: Cum dracu moșu-tău, un om așa de rece și de flegmatic, s-a înamorat de dânsa?

DRĂGĂNESCU: O cunoaște de mult. S-a deprins văzând-o în toate zilele; ș-apoi au fost odată amândoi tineri; lumea a și vorbit multe de dânșii pe vremea aceea. Vrea pesemne să-și răscumpere păcatele tinereților.

TEODORINI: Mai are ea niscai resturi de frumuseță?

DRĂGĂNESCU: Ce are a face? O groază, frate! orice ț-ai închipui e mai puțin decât cum e în ființă.

TEODORINI: Mări, ce spui?

DRĂGĂNESCU: Te-i încredința când îi vide-o.

TEODORINI: Planul meu e gata. Sub numele de neamț o să atac simțitatea ei, cochetăria sa sub acel de italian, și s-o fac s-o apuce năbădăicile sub

acel de grec; las-pe mine, și haidem acasă la tine, trebuie să-mi fi adus costiumele; și fiindcă și casa ta e chiar alăture, n-a să urmeze zăbavă între vizitele mele.

DRĂGĂNESCU: Toată nădejdea mea-i la tine! (Iese amândoi; Stănică intră.)

Scena III

STĂNICĂ: (singur). Iaca, bre! cuconașii iștia se duc, parcă se tem de cuconiță. Doamne! cât îi de amarnică azi! nimic nu-i mai place. Am închiet-o de trei ori și tot s-o rupt sferile, curgea apa de pe mine; pe urmă o trebuit s-o văruiesc din cap până în picioare, da încai acu-i albă și roșă ca o păpușă.

Parcă-i scoasă din cutie,
Zău așa-i de pupuică,
Însă geaba! n-a să fie
Niciodată frumușică.
O fetiță de la țară
N-are-atâte fesfesele,
Se gătește la izvoară
Cu ghioci și viorele;
Nu ca aste târgovețe
Ce se dau hojma cu humă,
Încât seamănă-a lor fețe
Vâzdogi bătute de brumă.

Eu nu știu de ce nu-și tocmește o fată în casă? M-o luat pe mine, pentru că m-o crescut și m-o învățat carte; zice că fetele îmblă după băieți, parcă băieții nu îmblă după fete, hă, hă, hă! Ian să-i gătesc benghiurile, și să-i pun oglinda la soare ca să se vadă ghine. Aha! o aud cântând, pesemne s-o schimbat vântul. Dinioarea era poznă!

Scena IV

C-na CALIOPI, STĂNICĂ

CALIOPI (cântând):

Azi cu o petițiune
M-adresăi cătră Amor,
Și-l rugăi cu-ncordăciune,
Să astâmpere-al meu dor.
De-a mea tristă pusăciune,
Te îndură, zeu de foc!
De nu vrei protestăciune
Să întind în orice loc.

Azi am compus versurile aceste. Cum îți par, Stănică?

STĂNICĂ: Frumos, cuconiță, tare frumos. Cam mult ciune și tăciune.

CALIOPI: Taci, nătărăule, dacă nu conprinzi limba cea frumoasă, și dă-mi un scaun. (Stănică aduce un scaun.) Nu aice; pune-l dinaintea oglinzii, prostule! (Se pune jos.) Așa-i că-s bine, Stănică? ha! cum îți pare! Ce zici de pana asta care am pus-o în vârful capului, așa-i că mă prinde minunat?

STĂNICĂ (în parte): Parcă-i de cei care joacă pe frânghie.

CALIOPI: Ce-ai zis?

STĂNICĂ: Zic că tare bine îți șede.

CALIOPI: Așa-i? ține, caută aici în ridicol și fă-mi lectura celor trei bilete, în vreme ce eu îmi voi pune benghiurile.

STĂNICĂ: . Cuconiță! D-apoi ți le-am mai cetit de vro trei ori.

CALIOPI: Nu face nimic; nu se satură cineva de ceea ce place.

STĂNICĂ: De la care să-ncep?

CALIOPI: Fie ori de la care.

STĂNICĂ: Iaca a neamțului. (Cetește.)

"Cuconiță,

Mulți prietini a mele mi-au spus că in di ganțe Moldau nu e nimic mai curioz decât d-ta; și fiindcă eu vreu la mine un femee curioz, purced astăzi de la Cernoviț cu aine iudișe ailvaghen ca să aduc în fuga mare inima mea la picioarele d-tale, cu care ih habe di ere... ș.c.l.

Baron FLAIMUC"

CALIOPI: Știi că-i curioz om, germanul acesta? treci la al italianului, stilul lui îmi place mai mult decât a celorlalți, se servirarisariseşte de espresiiuni mai alese. Cetește, zicu-ți.

STĂNICĂ: (cetește). "Principesa mea!"

CALIOPI (curmându-l): Principesa mea! cât e de gentil, cât e de galant! să-ți spun drept, Stănică, inima mea simte o neînvingibilă atășăciune pentru amantul acesta! urmează... Principesa mea!

STĂNICĂ: Nu știu unde rămăsesem.

CALIOPI: E, gogomane, la principesa mea!

STĂNICĂ (cetește): "Principesa mea! De este adevărat că siete corta e grosă..." C-niță, parcă nu-i cinstit lucru ce spune el aice?

CALIOPI: Așa se pare deodată, dar, să vezi, înadins o zice; se cunoaște că-i om de gust. Zi înainte... Să vezi cum înobilează el ceea ce spune.

STĂNICĂ (cetind): "Că siete corta e grosa, precum m-au asigurat mai multe persoane, mă jur... Dacă va fi cu volia d-tale... să te ieu de spoză." Spuză? ce va să zică el cu spuza?

CALIOPI: Spoză, va să zică soție, ne-nvățatule!

STĂNICĂ (cetind): "De când am speranță că vei fi mia, nu mai trăiesc, mor, am murit! așa, principesa animei mele!..."

CALIOPI (curmându-l): Auzi tu? Nu-s numai principesă simplă, sunt principesa animei lui. Ah! mă încântă!

STĂNICĂ (cetind): "Așa, principesa animei mele! mă dau d-tale cu totul, vei fi zeița mea..."

CALIOPI (curmându-l): Zeița sa! ce stil! zeița sa! un zeu mă face părtașă divinității sale! pare că

văz Olimpul, tot ce este sublim și mare la poalele tronului meu... zeița mea! ah, gust ambroziune, beu nectar! asta mă-mbată!

STĂNICĂ (cetind): "Vei fi zeița mea, și eu îți voi fi sclav..."

CALIOPI (curmându-l): Eu îi voi fi zeiță, și el îmi va fi sclav. Ce antiteză! o zeiță și îndată un sclav! O, cât de ușoare vor fi lanțurile sale! Nu te teme, gingașe străine! Îți voi sămăna viața cu roze, toate zilele tale se vor petrece în lângori amoroase, și puterea mea va fi întrebuințată numai ca să aduci gelozie la lumea întreagă. Destul, Stănică fătul meu, nu mai urma, că mă prăpădești. — Dă-mi biletele.

STĂNICĂ: Da să nu cetesc pe acel a grecului de la Galați?

CALIOPI: Fi! stilul său cade greu; persoana sa trebuie să-ți fi dând colici.

STĂNICĂ: Poate, cuconiță, mie însă îmi pare răvașul lui tare cu gust; sunt multe lucruri bune de mâncat într-însul.

CALIOPI: Cetește-l dar, oricum și aceasta este o consideraciune, adusă frumuseților mele, ș-apoi cum zice poetul: "Cine are gust să-mi creadă că amoriul am iubit, Nu în ranguri, nu în titluri, ce în omul iscusit".

STĂNICĂ (cetind): "Cheramu!

Eu sunt un boiar neguțitor, pentru că deși sunto sluziaris sânto și bacalis. Am auzito de d-ta că ești foarte mucalită, poznașă și bogată, și fiindcă mie-mi plac ta cabazlichia che ta grosachia, am luat cai de posta, și viu să-ți spun, că de-i voi să fii femeia mea, te fur, te duc la Galați, și-ți aștern la poale toate putinele cu icre, cu masline, toate chiupurile cu marinate și licorini, și toate cutiile cu halva și rahatlicumia, care sinto is to bacalico tu dulu sas.
Sluzearis LACHERDOPULOS"

CALIOPI: Ce-i drept, e deșănțată scrisoarea lui; ideea să mă fure e originală.

STĂNICĂ: Mă mir numai de un lucru,

cuconiță! cum dracu s-o potrivit ei să vie tot într-o zi?

CALIOPI: Bizarerie, băiete, a micului zeu Cupidon care vrea să mă lovească prin întreite asalturi! (S-aude bătând la ușă.)

STĂNICĂ: S-aude bătând.

CALIOPI: Ah! atacul a să-nceapă; vezi cine-i, Stănică. (Stănică iese.) Caliopi, Caliopi, păzăște-te! strunește-ți inima; știi că ț-au făcut destule pozne.

Scena V

C-na CALIOPI, șat.TROHIN, STĂNICĂ

STĂNICĂ: Cuconu Trohin!

CALIOPI (în parte). Of! nesuferita gânganie! Stănică, dă-mi degrabă colecțiunea poeziilor mele. (Stănică îi dă caietul.)

TROHIN: Bună dimineață, cuconiță.

CALIOPI (cu glas moale): Ai gând să șăzi mult, arhon șatrar! am o migrenă grozavă, ș-ași vre să fiu singură.

TROHIN: Găteala d-tale nu seamănă a bolnavă; mi se pare că cine nu se simte bine nu trebuie să se strângă așa tare.

CALIOPI: Cine ț-a spus că-s strânsă?

TROHIN: Se vede cale de-o poștă.

CALIOPI: Ai vrea poate să îmblu în habacii ca d-ta. Nu știu ce manie e asta să îmble așa încotoșmănat?

TROHIN: Așa m-am deprins de la părinți.

CALIOPI: Când te văd așa, mi se zgârcesc nervile.

TROHIN: Ce pot să-ți fac eu?

CALIOPI: Ce poți să faci? Poți să te îmbraci după modă. În locul nădragilor acelor roși, să pui un pantalon elegant, botine de glanț, un bonjur făcut după jurnal ca toată lumea bine educată, șatunci aș putea suferi viderea d-tale, dar în halul acesta, o ceriule! mă sparii!

TROHIN: Mă! de când te-ai făcut așa spărioasă, cucoană! țiu minte că, într-o vreme, nu te prea spăriam.

CALIOPI: Ce vrei să zici, boierule?

TROHIN: Mă pricepi d-ta, dar vorba multă, sărăcie, spune-mi, c-niță, luatu-ț-ai de seamă? O să sfârșim vrodată, ori ba? Destui-s zece ani de când mă porți cu vorbe. Zău m-am săturat; aș vrea să

mă văd și eu pus la cale.

CALIOPI: Trebuie să se cunoască cineva, până a nu se determina a-și lega soarta.

TROHIN: Mi se pare că de douăzeci de ani am avut destulă vreme să ne cunoaștem bine.

CALIOPI (iute): Du-te afară, Stănică! (Stănică iese.) Ai niște vorbe incovenante, care sunt insuferibile. Ne cunoaștem de douăzeci de ani! aceste mai trebuia să le spui dinaintea băietului acestuia. N-ai nici o delicateță și când te pornești la hodorogit, nu te mai poate nimic opri... douăzeci de ani!

TROHIN: Dar, dar, douăzeci de ani, dacă nu mai mult.

CALIOPI: Haide, haide, zi boierule, zi ce-ți iese înainte. Douăzeci de ani! — N-oi fi niciodată femeia unui om care mă cunoaște de douăzeci de ani.

TROHIN: Bun! În sfârșit ț-ai călcat pe inimă, mai bine așa; încai să se știe; mie-mi plac lucrurile pe față; ș-apoi să-ți spun una, pentru ce gândești că vreu să mă-nsor cu d-ta? pentru că sunt singur și vine o vrâstă unde are cineva trebuință de o tovărășiță. D-ta ești cam vorbariță, cam nestâmpărată, m-aș fi luat cu d-ta și mi-ar fi trecut poate de urât... Dar să nu mai vorbim de asta. Am pus la cale să însor pe nepotul meu, lucru care-mi pare mult mai cuminte decât să te ieu pe d-ta; mă fac danie lui cu tocmală c-a veni cu femeia lui să șadă cu mine, ș-atunci firește oi avea cu cine a-mi pitrece vremea, fără să mai am bătaie de cap.

CALIOPI: Minunat! înzăstrează-ți nepotul, însoară-l, fă ce știi cu dânsul, ce-mi pasă mie? Știi că nu-l pot suferi, un impertinent care caută toate chipurile să mă ieie în râs. Dar, firește, poftesc în casa mea să nu mai calci. Destul e de când mă comprometezi, depărtând partizile ce mi se înfățoșează. În adevăr, când vede cineva pe un om că se ține lițcă de poalile unei biete tinere femei, cine mai are curajul să se prezenteze? Între noi,

dar, s-a sfârşit, nu mai avem nimic de-mpărţit împreună. Vezi că şi eu fireşte ştiu a mă hotărî ca şi d-ta de lesne. Sluga, arhon şatrar. Sluga.

TROHIN: Plecăciune, cucoană; ne-am hotărât fireşte a nu ne mai videa ca nişte oameni ce se cunosc de douăzeci de ani, dar poate, cine ştie, ţi-i mai lua de seamă.(Iese, Stănică intră.)

SCENA VI

C-na CALIOPI, STĂNICĂ

CALIOPI: N-am să-mi mai ieu de seamă. (Lui Stănică:) Ian spune-mi, băiete, uimită-s?

STĂNICĂ: Unde, cuconiță?

CALIOPI: Fața nu mi-e schimbată? Figura nu mi-e tulburată, prefăcută-s?

STĂNICĂ: Zău, cuconiță, ai pus atâta zugrăveală, încât nu se mai cunoaște.

CALIOPI: Dă-mi să beu ca să mă liniștesc. (Stănică îi dă de băut.) Parcă s-aude nu știu cine; vezi cine-i, Stănică, întreabă numele și anonsează frumos. (Stănică iese.)N-oi mai auzi vorbind de vrâsta mea de-acum, slavă Domnului!

Dacă crud timpul cu-a lui ravagiuri,
Natura noastră o vestezește,
Ne rămân încă multe-avantagiuri;
Inima arde și sfârâiește.
Precum și vinul când se-nvechește
E mai puternic, mai cu plăcere,
Astfel femeia de ce iubește,
De ce tot încă amor mai cere.

SCENA VII

Cucoana CALIOPI, baron FLAIMUC, STĂNICĂ

STĂNICĂ (anunțând): Baron Flaimuc.

CALIOPI: Bonjur, domnule baron. (Sculându-să, lasă să cadă basmaua.)

FLAIMUC: Untertenigster. Fon di cuconiță ai dat jos... (Arată basmaua.)

CALIOPI (luându-și basmaua): Mersi, baron.

FLAIMUC: Se pare poate curioz la cuconița vizita meu, dar zo precum Dioghenes grihișer filozof căuta un om, eu gnedige frailain, caut un baronesa pentru mine, un curioz baronesa. Caut mult un curioz baronesa, și acum mi se pare am găsit pe dânsul. (Arătând cu degitul la c-na Caliopi.)

CALIOPI (alintându-se): Diogen căuta un om desăvârșit.

FLAIMUC: Eu am găsit o femeie, care are tot sfârșit.

CALIOPI: Galanteria dumitale, domnule baron, mă încântă, deși mă îngrijăște că n-oi pute îndestul răspunde la opiniunea ce vă faceți de mine.

FLAIMUC: O, ia; la noi, cuconiță, femeile au obicei să se mărite ca să facă chinder; eu doresc un femeie care să facă la mine poezii zo vi der Șiller, vi der Ghete.

CALIOPI: Ghete! Șiller! ce nume înalte ai rostit, baron! Feblele mele talente cum vor răspunde la așteptarea dumitale?

FLAIMUC: Silește și poate. Aber nu trebui să gândești che asta oprește pe noi de a face chinder, und chinder und poezi. Ia, main șaț!

CALIOPI. Ah! Limbagiul acesta testimonează că simțibilul amor ș-au stabilit lucrătoria înfocatelor sale darde în sânul vostru.

FLAIMUC: Frumos, aber ferștee niht. — Câți ani ai la dumneta?
CALIOPI: Douăzeci.
FLAIMUC: Tânăr, pre tânăr... Saperment! asta supăr mult la mine... Atâta tot?
CALIOPI: Nu știi, baron, că o femeie asupra vrâstei niciodată nu-și sloboade cel pe urmă cuvânt.
FLAIMUC: Sloboade, sloboade, ih bite.
CALIOPI: . Trebuie dar să mă mărturisesc ca unui duhovnic; am douăzeci și trei.
FLAIMUC: Zer venig. Nu se poate să faci treizeci?
CALIOPI: Doamne ferește, baron, nu se poate. Pune douăzeci și cinci, și să nu mai fie vorbă.
FLAIMUC: Fie, finf und țvanțig... Când îi fi baronesa mea, îi spune mai mult la mine.
CALIOPI: Cu neputință. Eu sunt păn-acuma o iederă fragilă, neavând stejar de care să mă sprijinesc.
FLAIMUC: Eu oi fi der stejar și ne-om sprijini ale baide. Când nunta?
CALIOPI: Ah, ce grabă! Dă vreme sfielei mele să se gândească păn-a nu răspunde.
FLAIMUC: A! zi zind bolnava de sfială? O!... până mâini trece, așă-i?
CALIOPI: O! cât ești de grabnic.
FLAIMUC: O, ia, trebuie, până mâini să treacă sfiala; ș-apoi du bist maine, ih bin daine, om cânta, om sări, om juca.— Apropo, danțen-zi?
CALIOPI: Ceva.
FLAIMUC: O, himel!(Baron Flaimuc ia pe cucoana Caliopi și face un tur de valț. Orhestru cântă: O, du lieber Augustin. Baronul și cucoana Caliopi fac o promenadă cu trei pași cu mare flegmă. Trecând pe lângă rampă, c-na Caliopi strigă la orhestru: Plus vite. Orhestra joacă repede, baronul face un tur iute și cu multe grimase cu c-na Caliopi, până ce ea, obosită cade pe un jâlț.)
FLAIMUC: Țum viderzeen, maine libe; dain

pur tujur.

CALIOPI (abia răsuflându-se): Ah! ah! Adio, baronașul meu! (Baronul iese.)

SCENA VIII

C-na CALIOPI, STĂNICĂ (Cucoana Caliopi se scoală și-și face vânt cu evantaiul.)

STĂNICĂ: Ăra! cuconiță! Da ce fel de ibovnic îi aista! Nici te-o luat încă și te-o pus la joc; știi că-i poznaș? Eu de-aș fi femeie, nu l-aș lua, Doamne apără.

CALIOPI: N-ai luat seama, Stănică, că n-au conferit nimic despre figura mea?

STĂNICĂ: Eu nu mai știu, pesemne are orbu găinilor. Hi, hi hi! au fost degeaba toată boiala. Hi, hi, hi!

CALIOPI: Ah! dragul meu Stănică! cât e de tânguibilă o jună femeie, când urmează a-și decida soarta! Dacă și ceilalți doi or fi tot așa, o să fiu sâlită să mă-ntorc la șatrarul, de care însă mă cotorosisem din toată inima.

STĂNICĂ: Te-ai cotorosit de cuconu Trohin? Zău, bine ai făcut, cuconiță. Dacă este să am stăpân, mai bine pe cuconu baron; el mai tare-mi place.

CALIOPI: N-ai grijă, băiete, n-a fi nici unul, nici altul. Nu; am o presimțire și inima-mi spune că scumpul meu Turlupini va lua mărul.

STĂNICĂ: Eu socot, cuconiță, c-ar fi bine dumneta să nu-i dai nici măr, nici pară, păn-nu-i videa și pe grecul cel cu putinile și cu chiupurile... Acela are multe lucruri bune.

CALIOPI: Nu te teme.

STĂNICĂ: Vezi dumneta, cuconiță, că nu știu cum dumneta nu te prea ții; ce nevoie era să joci ștair cu neamțul, și să-i zici baronașul dumitale?

CALIOPI: Asta nu va să zică nimică. Trebuia să-i dau o idee bună de mine, ca să nu-l las să se răcească. Amorul glumește,/ Jucării iubește,/ Deci trebui strunit,/ Menajarisit./ De-l slobozi pre tare,/

Dai de supărare,/ Deci trebui strunit,/ Menajarisit./ De-l ții în respect/ Îi făr-de efect,/ Deci trebui strunit,/ Menajarisit.

SCENA IX

Cei din urmă, TURLUPINI

TURLUPINI (iute): Intru fără a mă anunța, adorabila mea, așa de mare impacientă am de a-ți cădea la picioare. (Schimbând tonul.) Ma mă înselo cu bună seamă, madamigelă; voi nu sunteți persoana che io caut; nu sămănați după vrâstă să fiți damigelă de măritat.

CALIOPI: Ce înțelegi cu vrâsta, domnule?

TURLUPINI: Este foarte giovine, foarte teneră.

CALIOPI: E! când are cineva șeptesprezece ani, nu-i așa tânăr. (Se alintă.)

TURLUPINI: A, minunat! sono transportato, incantato!

CALIOPI (încet lui Stănică): Așa-i c-aveam dreptate, Stănică; vezi cât e de amabil?

TURLUPINI: Che ochi! che gura! che figura! ia să văd dinții?(Cucoana Caliopi își arată dinții.) O, perle di Oriento! non dubito che la siniorina salta, joaca, danța, canta.(Rugându-o.) O, la sua voce!

CALIOPI: Sunt cam răgușită, sinior!

TURLUPINI:. Nu-i nimică, cvalche coza, una barcarola, una arieta italiana.

CALIOPI: Trebuie să mă supun.

TURLUPINI: Faciamo una șena dramatica e tragica.

TURLUPINI: Che mi servi che sei bella, Se non m'ami, o, crudella! Sveniro quel nero cor. Che tradissi il mio amor.

CALIOPI: Pieta, Signore, chiedo.

TURLUPINI: Inumana, non ti credo.

CALIOPI: Son un'povera donzella.

TURLUPINI: Ma sei cruda, infidella!

CALIOPI: Sventurata, a ! son io!

TURLUPINI: Tu tradisti l'amor mio. Sveniro quel nero cor, Che tradissi il mio amor! (Aice o

ucide cu evăntaliul ei.)

CALIOPI: Ai nu mă... că mă gâdil...

TURLUPINI: Crudela! aş vrea să te pap, să te mânânc, să te înghit.

CALIOPI: O, sinior! tare eşti aprins!

TURLUPINI: Che delicioasă petrecere o să avem. Te-oi adora, mi-i adora, ne-om adora, ş-apoi om sări, om juca, om cânta...

CALIOPI (cu nevinovăţie): Numai atâta o să facem, siniore?

TURLUPINI: Aste sono numai bagatele... îi videa, te-i mira... Ma che băiet este acesta? ţi-i ficior, ţi-i frate, ţi-i văr? fie oriche, carrisima, zi-i să iasă afară; prezenţa lui mă supără.

CALIOPI (cu frică): Ba, ba, să nu te duci Stănică, să nu cumva să te duci. Dar ce vrei de la mine, siniore? mă faci să tremur. O, ceriule! ce amor!

TURLUPINI: Numai dumneta poţi inspira asemine amor; şi, zeiţa mea, te ador; (Cade în genunchi şi se scoală îndată) ma voi?

CALIOPI: În adevăr nu ştiu ce să răspund.

TURLUPINI: Che? nu vrei să te marita con il sinior Turlupini?

CALIOPI: Nu zic asta.

TURLUPINI: Apoi che zici, per dio! răspunde; mă faci să sufăr un milion de morţi, nu ştii che...

A! când soţia vei fi
Lui sinior Turlupini,
Vom dănţa şi vom cânta,
Vom dormi şi vom mânca
Parmezan cu macaroane,
Şi confete şi bomboane.
A! când soţia vei fi
Lui sinior Turlupini,
Ne-om duce la opera,
Ne-ncetat ne-om adora,
Şi vom merge la primblare
Câte pe-un catâr călare.
A! când soţia vei fi etc.

CALIOPI: Știu, sinior, dar sunt îngrijită. N-am mai văzut om ca dumneta.

TURLUPINI: Pricina este că tuti li omeni sono di gheața, e io sono di foco. Răspunde-mi, cara, mă iubești? m'ami?

CALIOPI (c-o oftare): Poate să te vadă cineva fără să te iubească, când nutrește în piept un tezaur de amor?

TURLUPINI: O, grație! Mile grație! S-a ridicat un mare greu de pe sufletul meu... Acum, cara mia spoză, dă-mi o idee de inima dumitale. Sunt eu cel întâi care a făcut-o să palpite?

CALIOPI: Mai ai îndoială?

TURLUPINI: Ma nime altul nu te-a curtenit?... nu rispondi!(Cu furie.) Corpo din Baco, cine-i obraznicul acela?

CALIOPI: Vameșul de aici.

TURLUPINI: Spusu-i-ai să nu-ndrăznească să gândească?

CALIOPI: Da.

TURLUPINI: Mai spune-i o dată; scrie-i dinaintea mea, te rog.

CALIOPI: Îi de prisos, sinior, l-am înlăturat.

TURLUPINI: Molto bene. Mă duc subito, să-mi trimit caii, caleasca, oamenii...

CALIOPI: Dar mai îngăduie, mai avem treabă.

TURLUPINI: Che a fost mai greu, e fato.

CALIOPI: Nu cred.

TURLUPINI: Ha, ha, ha! Bagatele! Adio, adio! Vengo subito. (Iese.)

SCENA X

Cucoana CALIOPI, STĂNICĂ

STĂNICĂ: Așa-i că-i gata ș-aista, cuconiță?

CALIOPI: Nu știu, fătul meu, dar grăbirea lui care-i arată amorul m-a subjugat...

STĂNICĂ: Rămâne bietul grec cu putinile!
Zău, cuconiță, pacatu mare!
Eu văd că grecul aista are
Lucruri plăcute, bune bucate,
Tot cam sărate și chipărate,
Știu că stomahul mi-ar fi tot plin
Dacă bacalul mi-ar fi stăpîn.
Zău cuconiță, ie-l, mă ascultă,
Făr-a mai face vorbă-așa multă,
Toate sunt bune cînd omul are
În toată vremea de-ajuns mâncare.
Știu că stomahul mi-ar fi tot plin
Dacă bacalul mi-ar fi stăpân.

CALIOPI: Să videm. Încă n-am luat nici o deciziune.

STĂNICĂ: Parcă m-aș apuca că domnul Pirlipipi a să-mi hie stăpân.

CALIOPI: Dar ia spune drept, Stănică; ce foc; ce limbuție! Eram nătăroaică pe lângă dânsul. Cum ț-am părut ?

STĂNICĂ: Ca totdeauna. Da n-ai auzit, cuconiță, că mă socotea că ți-s ficior.

CALIOPI: Sărmanul! știa el ce mai zice? Amorul îi învârtise capul.

STĂNICĂ: Pesemne și a dumitale cap era învârtit, dacă ziceai că ești de șeptesprezece ani? (bis) (bis)

CALIOPI: Mă rog, de unde ai luat să șezi în casă când am musafiri? Unde ai mai văzut o slugă să șadă înfipt ca un par în odaia stăpână-sa, când nu-i singură?

STĂNICĂ: Zău cuconiță, mi să pare c-am făcut eu bine. De nu mă-ntâmplam în casă, Domnul știe ce pățeai cu domnul Pirlipipi; cum începusă... zău...

CALIOPI: Gândeai că mă temeam? cât ești de prost! Așa au trebuit să mă fac, c-așa-i moda.

STĂNICĂ: S-aude nu știu cine... îmi pare că-i grecu... să șad în odaie?

CALIOPI: Ba.

STĂNICĂ: (iese puțin și apoi intră de anunță). Cuconul sulgerul Lacherdopulu de la Galați.(Iese.)

SCENA XI

Cucoana CALIOPI, sulgerul LACHERDOPULOS

LACHERDOPULOS: Calimera, che calos orisa! știi, chera mu, că-i departe de la noi și păn-la voi? de la un capăt de țară la altul.

CALIOPI: Vii de la Galați, domnule?

LACHERDOPULOS: Chiar din politia Galații; da să vorbim de treaba noastră. Ai primit revasul meu? Cum ti se pare? Ha, ha, ha, ai văzut că eu vreu să mă însor c-o femeie cu duh și cu parale, ca s-arăt gălățenilor că știu alege. Am auzit-o che joci și Chera Marghiola; me tin adian sas. (O ia la joc și cântă amândoi.)

LACHERDOPULOS: Ah, chera Marghiola, De țe ai spart ola?

CALIOPI: Dac-am spart-o ti che ti, Chi o horos cala crati.

LACHERDOPULOS: Ah, chera Marghiola, Scoate-mă din bola.

CALIOPI: De ești bolnav ti che ti, Chi o horos cala crati.

LACHERDOPULOS: Ah, chera Marghiola. Amu nebuneala.

CALIOPI: De ești nebun ti che ti, Chi o horos cala crati.

LACHERDOPULOS: Paraxeno pragma! sunt lucruri care se înțăleg foarte lesne. Paradigmatos harin, eu aș pute gâci câte oca tragi dumneta. (Râde.) He, he, he, nici n-am trebuință să întreb de ești tânără și frumoasă, pentru că m-ar râde oamenii. (Râde.) He, he, he, dar de ai pnevma, asta n-o pot cunoaște.

CALIOPI: Când nu-i cineva gogoman, poate lesne cunoaște.

LACHERDOPULOS: Iaca ce mi am zis ego.

Duduca asta se vede că are duh, de vreme ce i-a mers buhu de la Burduzani până la Galați... Zice parimia: de n-ar fi foc n-ar fi fum; dar iar bine că ț-a rămas macar atâta, după ce le-ai prapădit pe celelalte. Ma, ia spune-mi, mă rog, ce te-ai împopoțonat așa? duhul ce ai ar trebui să-ți arăte că nu te prinde diolu.

CALIOPI: De unde vezi că m-am împopoțonat? sunt de abia îmbrăcată, sunt în neglije, în cel mai mare neglije.

LACHERDOPULOS: Ma cum te îmbraci dar când ești gătită?

CALIOPI: Ca muzele, domnule sulger, ca muzele, fără șemizetă, cu brațele, spatele ș-aista (arătând pieptul) goale.

LACHERDOPULOS: More, să nu faci mascaralicuri de aste când îi fi la noi.

CALIOPI: Mascaralicuri! nu te teme că n-am de gând să fac nici de-aieste, nici de altele.

LACHERDOPULOS: Vezi că gălățenii noștri sunt în stare să creadă că ești nebună.

CALIOPI: Nebună! Auzi, nebună!

LACHERDOPULOS: Contos psalmos, aleluia; eu am spus la tot Galațul că ești un ipochimen deosebit; te așteaptă dar; îi să fii ca o didascalos a politiei, să le arăți ta marafetia, ta cabazlichia care știi; să-i înveți să facă stihus, che ta lipa... che ta lipa...

CALIOPI: Le-oi arăta cum trebuie să primească niște obraznici ca dumneta.

LACHERDOPULOS: Pola cala, arată-le tot ce vrei, numai nu le-arăta ce mi-ai arătat mie.(Arată pieptul.)

CALIOPI (mânioasă): Mă rog, mult îi să mă scoți din răbdare?

LACHERDOPULOS: Te grăbești să te măriți? He, he, he, agali, agali. Te-i face sulzereasa n-ai habar. (Râde.) He, he, he, cum se uită la mine! se cunoaște c-odinioară a fost ceva. Fost-ai, leleo,

când ai fost, he, he, he!
CALIOPI (furioasă): Stănică! Stănică! Stănică!

SCENA XII

Cei din urmă, STĂNICĂ

STĂNICĂ: Ei! ce este, cuconiță?

CALIOPI: Dă-l pe dumnealui afară.

LACHERDOPULOS (către Stănică): Nu te apropia, catergari! (Către cucoana Caliopi:) Ti ine, chera mu? îți vorbesc creștinește și-mi răspunzi alantala. Bre ti musa! more a me sto calo! tetia mutra găsesc eu și la Galați. (Iese.)

CALIOPI: A! (Cade pe un scaun.) A! mor!

SCENA XIII

Cucoana CALIOPI, STĂNICĂ

STĂNICĂ (în sine): O! ce păcat; cuconița n-a să-l iee nici pe aista, ș-aista tare-mi vine mie la socoteală. Cine știe! se vede că n-o știut cum s-o ieie, de s-o mâniet pe dânsul. Cu cuconița nu trebuie multe marafeturi.(Uitându-se la cucoana Caliopi care seamănă lăṣinată.) Cuconiță, n-auzi, cuconiță, cuconiță hăi! pesemne ț-o făcut ceva omul aista? Iaca, dacă eram eu în casă, nu-l lăsam.

CALIOPI (sculându-se iute): Dă-mi un pahar de vin curat. A! îmi vine leșin; zi să-mi facă degrabă niște pârjoale.

STĂNICĂ (se duce păn-la culise și strigă): Condurache! cuconiței nu-i e pre bine, fă degrabă niște pârjoale.(Gătind de băut, în parte:) Asta-i bun, când o văd că cere vin curat și pârjoale, știu că n-are nimic.

SCENA XIV

Cei din urmă, TEODORINI

TEODORINI (văzând-o bând, cu accent nemțesc): Das ist gut, face bun di baronesa.

CALIOPI: Ce poftești dumneta?

TEODORINI (accent italian): Per che, principesa mia, non conoști pe il sinior Turlupini?

CALIOPI: Dumneta?

TEODORINI (accent grecesc): O arhon satraris, o vamesis m-a poftit să-ți dau răvășelul ațesta. (Îi dă un răvaș.)

CALIOPI: Stănică, ce însemnează asta?

TEODORINI (accent firesc): Cuconiță, am venit să-mi cer iertăciune. Pentru ca să-ți plac, aș fi dorit să mă fac în patru, dar nu m-am putut împărți decât în trei și îmi pare foarte rău. Am cinste a mă recomenda, că eu sunt baron Flaimuc, sinior Turlupini, și sulgerul Lacherdopulos, totodată și slugulița matale. (Fuge.)

SCENA XV

C-na CALIOPI, STĂNICĂ

CALIOPI: Așa-i că tu n-ai fi ghâcit că-i tot o persoană? Eu m-am priceput îndată că trebuie să fie o glumă a șatrarului. Însă să vedem ce-mi scrie. (Cetește:) "Cuconiță!

Așa precum singură ai hotărât, că între noi s-au sfârșit, apoi am sfârșit și eu căsătoria nepotului meu, căruia mă și fac danie; prin urmare aceasta firește mă împiedică de a fi ca păn-acum, a dumitale plecată slugă ș.c.l."

STĂNICĂ: Așa-i, cuconiță, că asta n-ai ghâcit-o? Știi că tare seamănă că-i să rămâi fată?

CALIOPI: Pușche-ți pe limbă, prostule! Dă-mi colecțiunea de poezii.

STĂNICĂ: Iacătă-o. (I-o dă.)

CALIOPI (către public): Să vă cetesc o elegie de-a mele? Ba mai bine să vă cânt un cântic. Când o fată tot alege, Ea adeseori culege, Însă, ah! ce desperare, Când și ce culege n-are! Apolon o părăsește, Dorul o îmbătrânește; Din a lumii visuri goale Se deșteaptă cu ...

STĂNICĂ (aducând un talger cu pârjoale): Pârjoale!

CALIOPI (mâncând): Ah! în ce oribilă pusăciune se găsește o jună femeie când trebuie să dispuie... de inima sa, și se vede nevoită a face o transacțiune... cu sentementul onorului! (În vreme ce ea mânâncă și vorbește, intră șatrarul Trohin, Drăgănescu cu mireasa, Teodorini, tineri, dame etc. și formează o horă împrejurul cucoanei Caliopi cântând:

Să trăiască! să trăiască! Muza de la Burdujeni, Buhul ei să se vestească, De la Iași la Botoșeni.

CALIOPI (uimită, cu talgerul de pârjoale în mână): Ce va să zică? Ce ghet apan? domnilor,

lasați-mă! (Vre să iasă din cercul horei, care cântă iar.) Să trăiască, să trăiască etc.

(Perdeaua cade)

Table of Contents

Table of Contents